

STANTON CHASE

CEO upitnik 2015

Strategija upravljanja

www.stantonchase.com

Your Leadership Partner

Opšti prikaz

Naš najnoviji *CEO* upitnik baziran je na pet oblasti: upravljanje ljudima, razvoj tržišta, upravljanje rizikom, *MIS (Management Information System)* i lični razvoj.

Kao i svake godine u našoj anketi učestvovali su, pored domaćih rukovodilaca, i *CEO*-ovi koji dolaze iz drugih zemalja, a rade u Srbiji, čime je slika trenutnog stanja potpuna.

Najveći broj *CEO*-ova koji su učestvovali u anketi je preko 10 godina na rukovodećoj poziciji, a najviše učesnika ankete dolazi iz finansijskog sektora, sektora robe široke potrošnje, tehnologije i industrije. Ono što je važno je činjenica da su predstavnici svih sektora, uključujući i državne institucije uzeli učešće tako da imamo sveobuhvatan uvid u mišljenje čelnih ljudi naših kompanija, javnih preduzeća i vladinih institucija.

Upravljanje ljudima

Većina ispitanika, njih 51% svoj stil rukovođenja opisuje kao liberalni, a samo 3% kao autokratski. Možemo zaključiti da se *CEO*-ovi odlučuju za delegiranje autoriteta i stvaranje klime u kojoj su svi zaposleni ravnopravni, od njih se očekuje da imaju inicijativu i mogu dati svoj doprinos odlučivanju bez obzira na mesto u hijerarhiji.

Lični primer, doslednost i jasno definisana pravila su za većinu ispitanika najznačajniji kada je reč o rukovođenju ljudima. Autoritativnost je izbor najmanjeg broja rukovodilaca što je i očekivano, ako uzmemo u obzir da je taj stil rukovođenja najmanje zastupljen u kompanijama u Srbiji.

Razvoj talenata je deo ciljeva većine rukovodilaca. Ovakav podatak nas upućuje na zaključak da je upravljanje talentima strateška aktivnost velikog broja kompanija, kojoj se pristupa planski i u koju je uključen veliki broj ljudi.

Većina ispitanika na motivaciji zaposlenih najviše radi kroz individualne i grupne sastanke sa rukovodiocima i kroz neformalna okupljanja. Formalni oblici motivisanja (formalni sastanci sa svim zaposlenima, jasno definisan sistem nagrađivanja...) svakako su prisutni, ali u manjoj meri i njihov značaj je veći kada je reč o komunikaciji sa zaposlenima koja se najčešće odvija preko rukovodilaca, putem *e-mail*-a i upravo kroz formalne sastanke.

Razvoj tržišta

Jačanje konkurencije, veća edukovanost i konkretniji zahtevi potrošača, sporije sklapanje poslova, kao i nepovoljnija zakonska regulativa su trendovi koje ispitanici prepoznaju na tržištu u protekloj godini. Uprkos pomenutim preprekama, kompanije se konstantno trude da poboljšaju poziciju na tržištu, privuku nove i zadrže postojeće kupce/korisnike usluga. Većina njih to radi uvođenjem novih proizvoda i usluga, kao i smanjenjem troškova.

Upravo je inoviranje proizvodnog/uslužnog portfolija pored unapređenja kvaliteta i davanja različitih pogodnosti klijentima strategija koju najveći broj kompanija primenjuje prilikom plasiranja proizvoda/usluga na tržište. Zbog izuzetnog značaja inovacija, pitali smo *CEO*-ove na koji način utiču na razvoj novih proizvoda i usluga. Većina njih to čini prilagođavanjem zahtevima tržišta i kroz *R&D*, dok jako mali procenat kompanija nema slobodu inovacija.

Zanimalo nas je i kakva su predviđanja *CEO*-ova kada je reč o tržišnim trendovima za narednu godinu. Većina njih, 60%, smatra da će poslovanje stagnirati, 21% da će opadati, a 18% *CEO*-ova je bilo optimistično i ocenilo da postoje značajne šanse za porast poslovanja u narednoj godini.

Upravljanje rizikom

U najvećem broju kompanija ceo menadžment tim je zadužen za upravljanje rizicima, a u manjem broju samo *CEO*. Zanimalo nas je sa kojim rizicima se kompanije najčešće susreću. Definitivno su to makroekonomski rizici, dok su na drugom mestu mikroekonomski rizici i nepoštovanje pravne regulative.

Apsolutna većina ispitanika je delimično ili u potpunosti zadovoljna brzinom reagovanja/strategijom reagovanja kompanije na rizične situacije. U najvećem broju komentara, *CEO*-ovi naglašavaju značaj procene vremena, vrste i nivoa angažovanja, kao i to da je ovaj proces neophodno kontinuirano unapređivati.

Na pitanje koja od mera upravljanja rizicima u kompaniji bi mogla da bude drugačija, *CEO*-ovi su izdvojili sledeće: sama procena rizika mora biti značajno unapređena; povećanje prosečne količine znanja u sistemu; više lokalne fleksibilnosti; manje pritiskanja za provere pri ulasku u posao sa novim klijentom, to usporava proces; mere profitabilnosti, upravljanje troškovima sirovina; *IT*; jačanje svesti o rizicima.

Your Leadership Partner

MIS (Management Information System)

Kada je reč o *MIS*-u, u većini kompanija je on veoma razvijen ili je na zadovoljavajućem nivou. Jedan od razloga je sigurno to što preko 50% kompanija konstantno ulaže u *MIS*, a u preko 25% kompanija ulaganja su regulisana na nivou grupe.

Brže reagovanje ka tržištu, prilagođavanje različitih izveštaja i praćenje efikasnosti zaposlenih, su mogućnosti *MIS*-a koje ispitanici najviše cene kada je donošenje operativnih odluka u pitanju. Kada su strateške odluke u pitanju *MIS* se pokazao najefikasnijim za definisanje *KPI*-eva, ali i za prilagođavanje proizvoda/usluga ka specifičnim potrebama klijenata. Mali procenat kompanija (6%) ne koristi *MIS*.

Lični razvoj

Većina *CEO*-ova u Srbiji smatra da je samostalno angažovanje najzaslužnije za njihov napredak na trenutnoj poziciji, a prati ga učestvovanje u različitim projektima na nivou grupe. Preko 90% ispitanika ima plan za razvoj karijere i zadovoljni su njime, po čemu se može zaključiti da većina kompanija u Srbiji razmišlja o razvoju karijera čelnih ljudi.

Formalno obrazovanje i rad sa mentorom unutar kompanije su načini na koje *CEO*-ovi najčešće razvijaju svoje veštine. Pored toga, istakli su značaj učenja kroz praksu, kao i neformalno učenje.

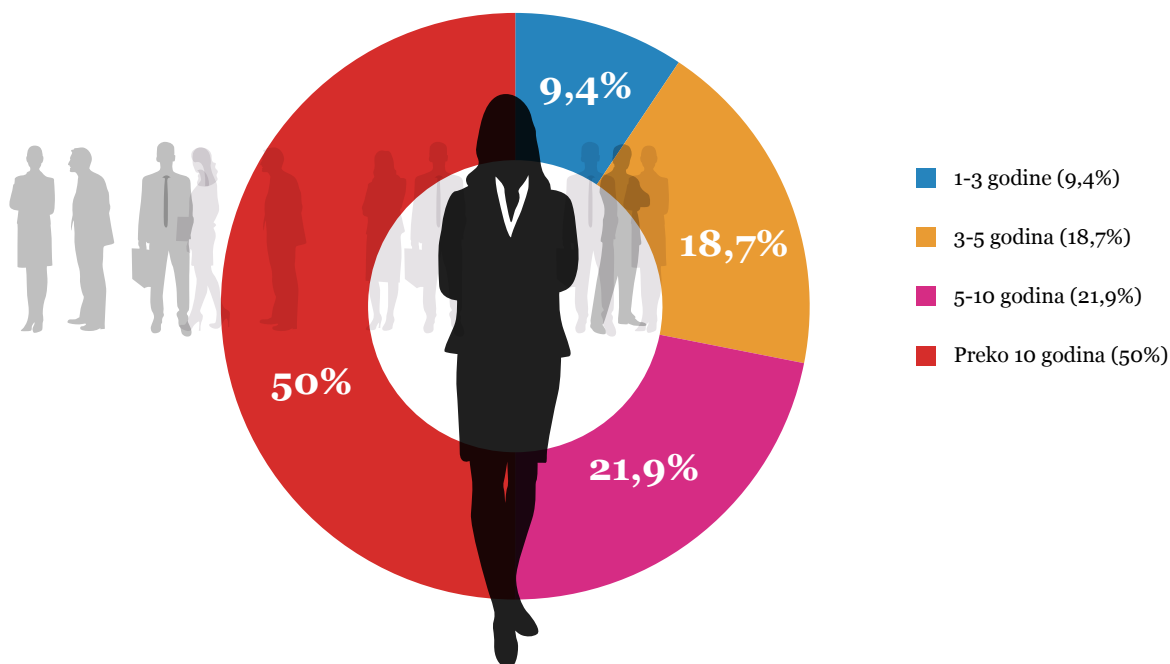
Kada je reč o obukama, kao načinu unapređenja veština, polovina ispitanika je prošla između jedne i tri obuke u protekloj godini, a 25% ispitanika nijednu.

Posebno nas je zanimalo da li *CEO*-ovi imaju formalnu ocenu rada, kao dodatni vid mogućnosti za usavršavanje veština. Potvrđan odgovor smo dobili od 64% *CEO*-ova, što nas upućuje na zaključak da formalna ocena rada nije uvek zastupljena na najvišem hijerarhijskom nivou, a to može biti i uzrok samostalnog angažovanja u vezi sa razvojem.

Rukovodeće iskustvo

Većina ispitanika je na rukovodećoj poziciji preko 10 godina.

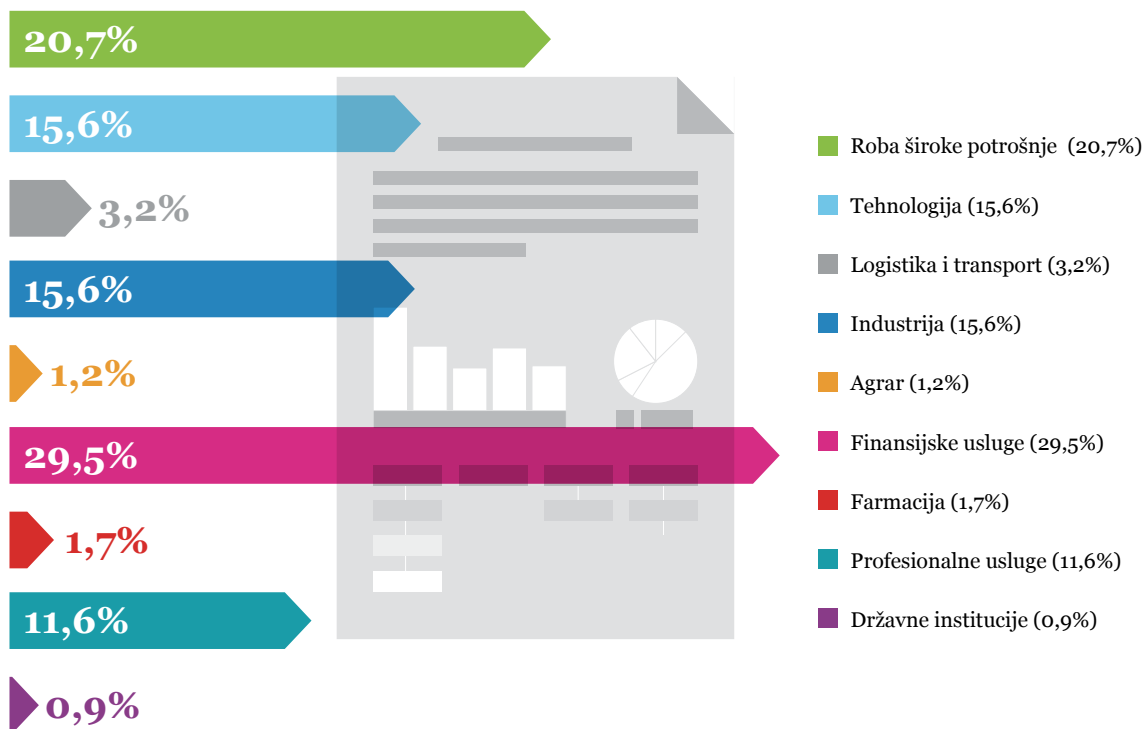
1. Koliko dugo ste na rukovodećoj poziciji?

Industrijski sektori koji su zastupljeni u upitniku

Najveći broj ispitanika dolazi iz sektora finansija, robe široke potrošnje, industrije i tehnologije.

2. U kojoj industriji radite?

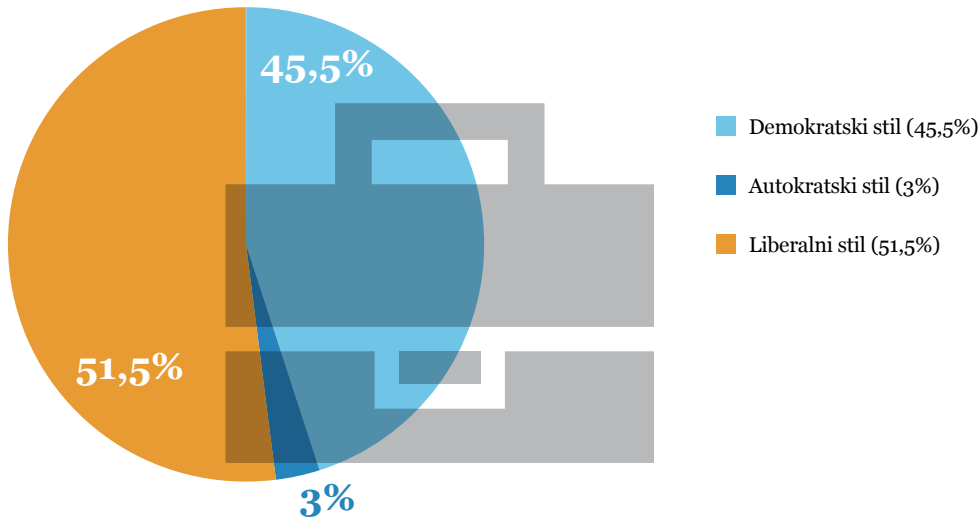

Your Leadership Partner

Upravljanje ljudima

Više od polovine ispitanika primenjuje liberalni stil rukovođenja, nešto manje demokratski, dok je autokratski stil najmanje zastupljen.

3. Kako biste najpre opisali svoj stil rukovođenja?

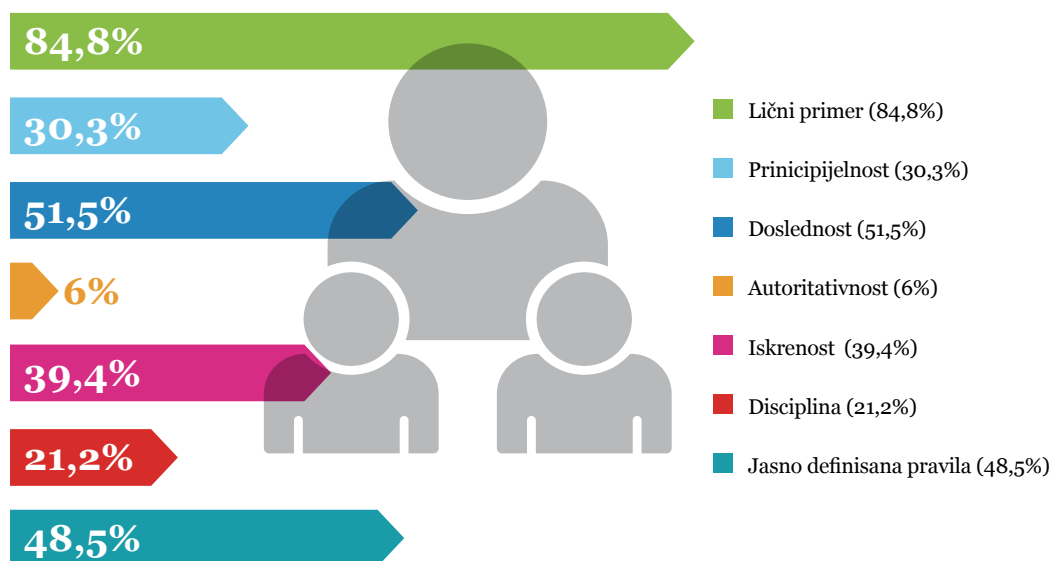

Molimo obrazložite:

- Rad u uslovima u kojima svako može da iznese svoje mišljenje bez straha da li je to u skladu sa očekivanjima nadređenog.
- Jasna postavka posla, podela posla i odgovornosti, jasno postavljeni ciljevi, kompetentnost saradnika.
- Zaposleni (uključujući i rukovodioce sektora) imaju određene "slobode" u odlučivanju i razvoju svog odeljenja (samim tim i odgovornost za svoj rad).
- Ljudi mogu da izaberu sopstveni stil upravljanja sve dok se postižu KPI-evi i poštuje se korporativna kultura. U dve reči: treba biti skroman i gladan istovremeno.
- Dugo pripremam odluke uz konsultacije sa širokim krugom saradnika, a na kraju samostalno donosim odluke.
- „walk the talk“
- Osnova je dobra komunikacija, slobodna razmena ideja i participacija svih. Svaki dan učimo jedni od drugih i trudimo se da nam radna atmosfera omogući da sa osmehom svakog jutra dolazimo na posao.
- Spremnost da se odluke donesu, ali istovremeno razvoj menadžment tima i njihovih leaderskih sposobnosti. Delegiranje zadataka i projekata sa jasnim željenim rezultatima, a istovremeno davanje slobode u odlučivanju.
- “Servant leadership” – Rukovodstvo je stvar služenja, a ne dominacije. Ideja je da pomognete vašim zaposlenima da budu uspešni, jer kada su oni uspešni onda ste i vi. Test uspešnosti rukovodstva je odgovor na pitanje. Da li su vaši zaposleni slobodniji, mudriji i autonomniji?
- Demokratski dok se dogovaramo šta ćemo, a autokratski za izvršenje dogovora. Liberalni u prihvatanju novih ideja. Sva tri.
- Svačije mišljenje je dobrodošlo. Spreman sam svakoga da saslušam pre donošenja odluke. Preispitujem sebe i druge da li je to najbolje rešenje koje smo mogli da donesemo.
- Podstičem inicijativu, ličnu odgovornost i otvorenu diskusiju pre donošenja odluke.
- Uzimam u obzir mišljenje mojih kolega i diskutujemo svaki put kada se ne slažemo oko stava.
- Volim i podstičem različita mišljenja. Odluke proizilaze iz poređenja i procene različitih mišljenja. Dozvoljavam nezavisnost direktno podređenih.
- Liberalni – Zasnovan je na analiziranju, slušanju, a zatim donošenju odluke. Jedna osoba donosi odluku. Ne treba svaki proces da zavisi od CEO-a, a takođe postoji i proces identifikovanja pravog centra odgovornosti unutar korporativne strukture za svaki proces.
- Uključivanje prilikom donošenja odluke, zahtevanje učinka i discipline u upravljanju uz podršku stalne komunikacije i povratne informacije.

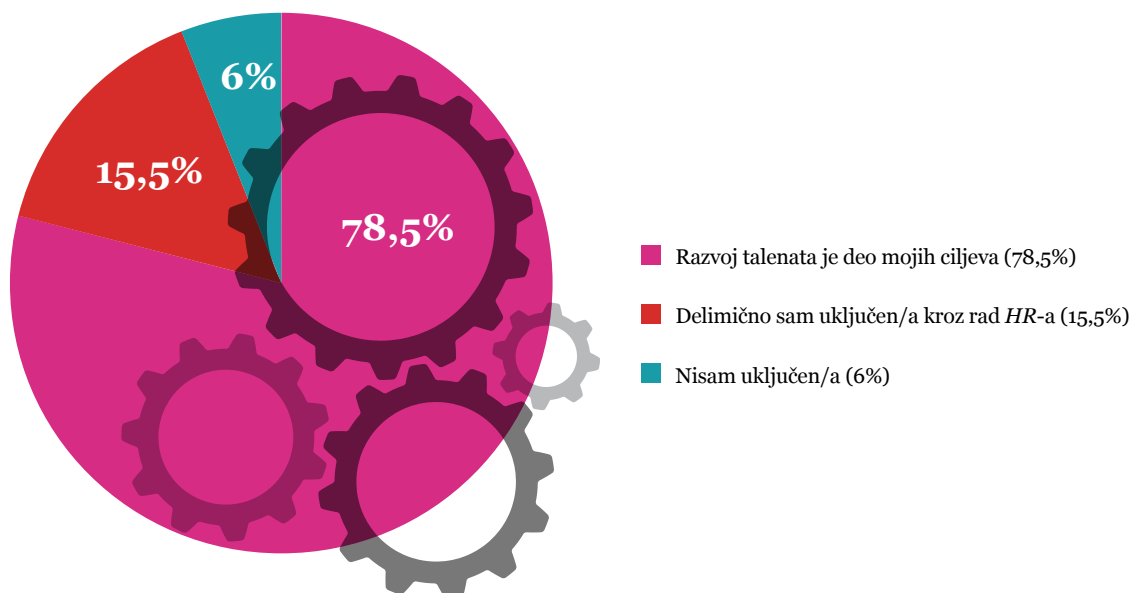
Kada je reč o rukovođenju ljudima, *CEO*-ovi su istakli značaj pružanja ličnog primera zaposlenima, doslednost, jasno definisana pravila i iskrenost.

4. Šta je za vas najvažnije u rukovođenju ljudima?

Raduje činjenica da je većini razvoj talenata deo ciljeva i da rukovodioci aktivno rade na pripremi nasljednika.

5. U kolikoj meri ste uključeni u razvoj talenata?

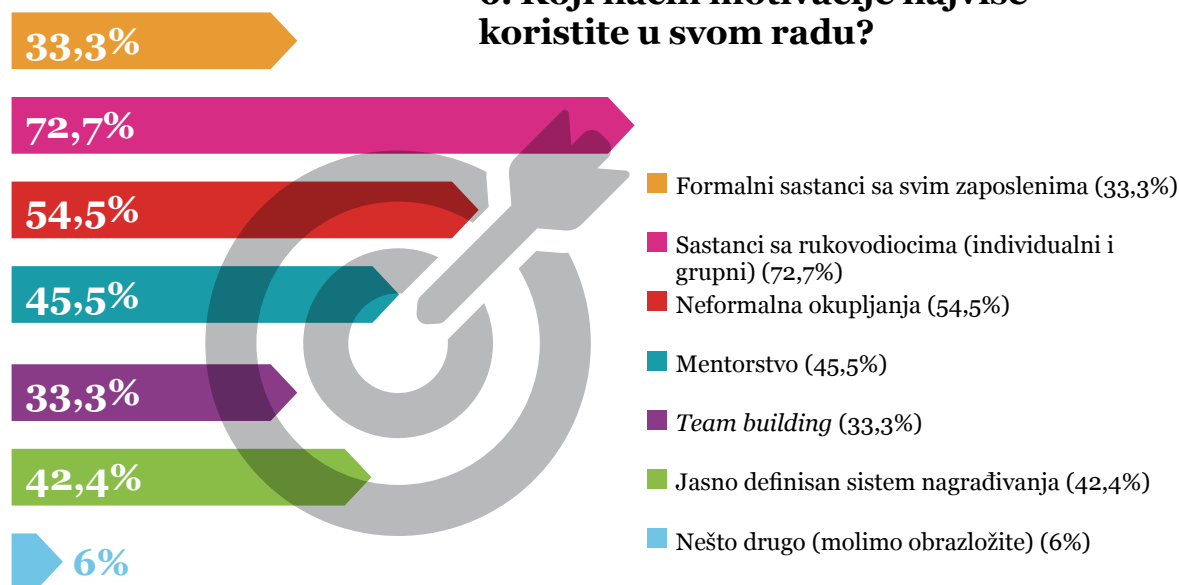

Your Leadership Partner

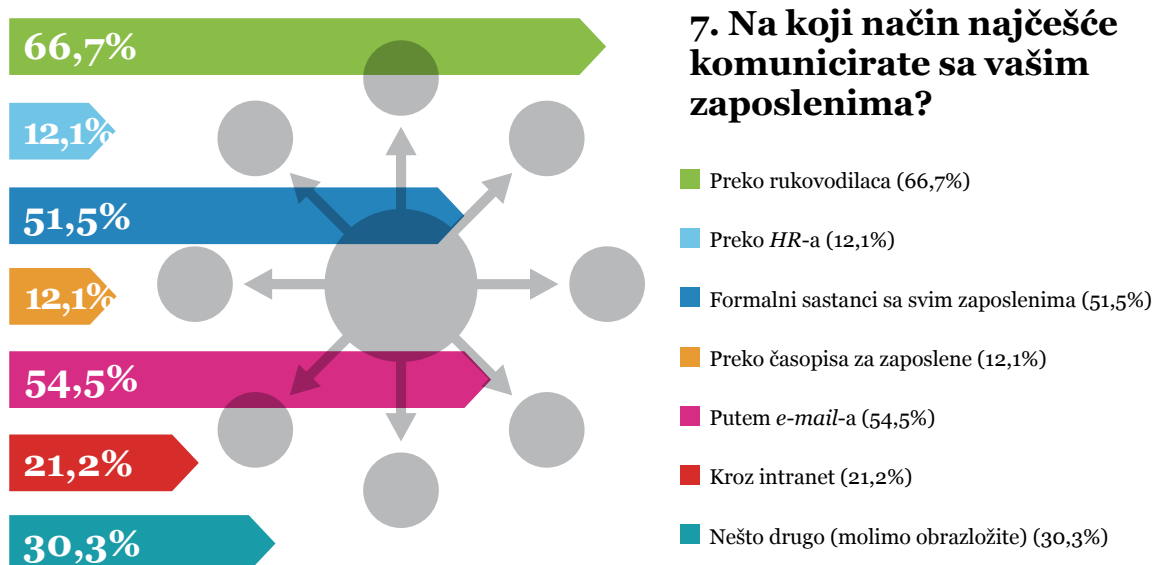

Individualni i grupni sastanci sa rukovodiocima su najčešći načini motivacije zaposlenih.

6. Koji način motivacije najviše koristite u svom radu?

Generalni direktori u Srbiji najčešće sa zaposlenima komuniciraju preko rukovodilaca, putem e-mail-a i kroz formalne sastanke sa svim zaposlenima.

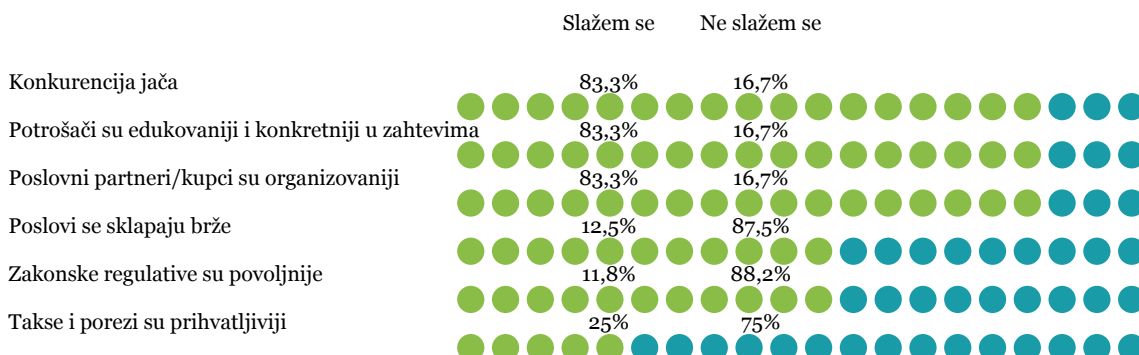
Komentari:

- Direktno, kroz neformalne razgovore.
- Lična komunikacija, odlazak na kafu i opušteni razgovor na komplikovane teme, izbegavanje "monkey management"-a putem motivisanja zaposlenih da uvek obezbede sopstvene predloge i nekoliko solucija problema.
- Telefonski i neposredno.
- I u direktnim svakodnevnim kontaktima.
- Telefonom ili licem u lice.
- Usmeno, na formalnim i neformalnim sastancima.
- Kroz razgovor.
- Otvorena vrata, sastanak svih zaposlenih, imam plan komunikacije na dole, na gore i horizontalno.
- Neformalni lični i grupni razgovori.
- Putem neformalnih razgovora.

Razvoj tržišta

Jačanje konkurencije, veća edukovanost i konkretniji zahtevi potrošača, sporiji dogovori oko poslovne saradnje, kao i nepovoljnija zakonska regulativa su trendovi koje ispitanici prepoznaju na tržištu u protekloj godini.

8. Kako procenjujete promene na tržištu u poslednjih godinu dana?

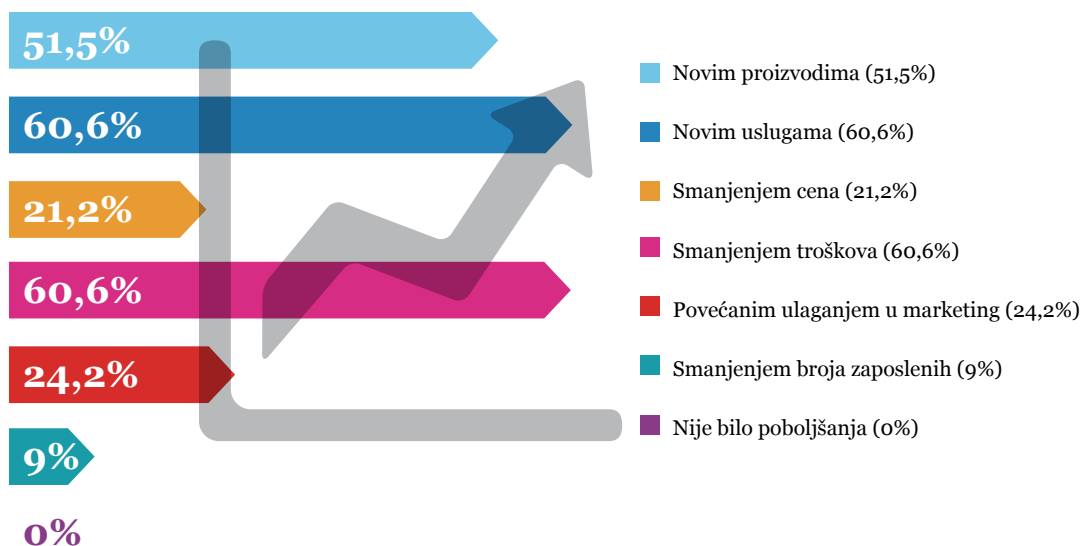

Komentari:

- Ne ocenjujem pozitivnom poslovnu klimu.
- Još mnogo stvari treba da se uradi u OBRAZOVANJU kako u javnom tako i u privatnom sektoru. Investicije stagniraju, a legislativa se sporo menja ka evropskim standardima.

Potpuno očekivano, preko 50% ispitanika je na poboljšanje poslovanja u protekloj godini pokušala da utiče pružanjem novih usluga i proizvoda i smanjenjem troškova.

9. Na koji način ste uticali da dođe do poboljšanja poslovanja u poslednjih godinu dana?

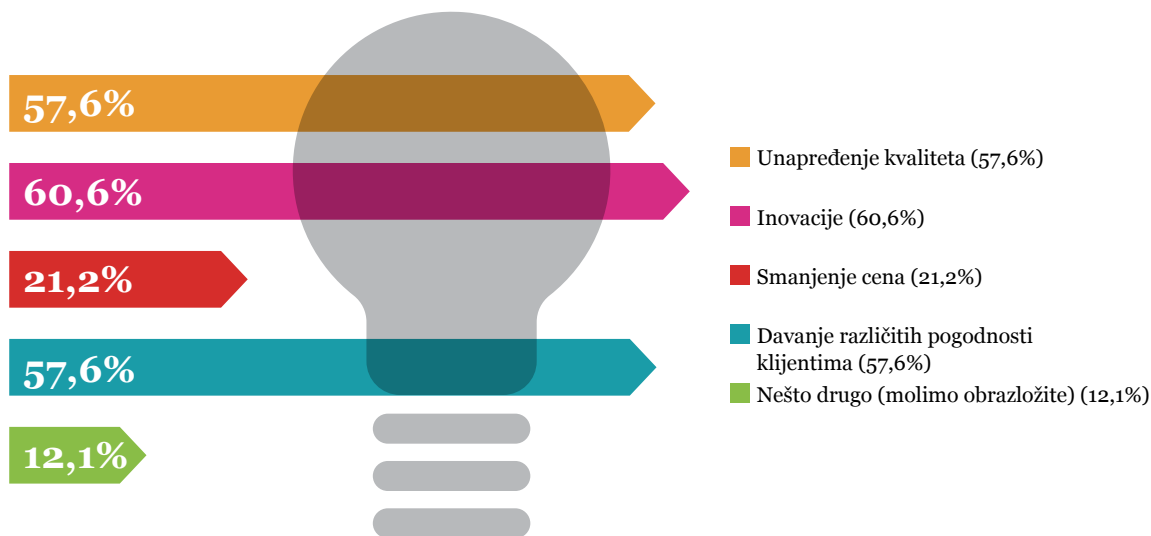
Komentari:

- Rezultati rada u 2015. godini su pad kamatnih stopa na dinarskom tržištu za čak 4 p.p.
- Renovirali smo prodavnice (energetska efikasnost), uveli ozbiljan program lojalnosti, podigli kvalitet marketinga.
- Dodatno "pricing". Povećanje cene proizvoda koji su manje ostljivi na poskupljenje.
- U stvarnosti najveći trud je uložen u INVESTIRANJE u ZAPOSLENE, u SARADNJU sa svim zainteresovanim stranama i na poboljšanje našeg NIVOA USLUGE.
- Nove usluge, novi kanali distribucije i poboljšani učinak postojećih uz podršku digitalne evolucije našeg operativnog modela.

Your Leadership Partner

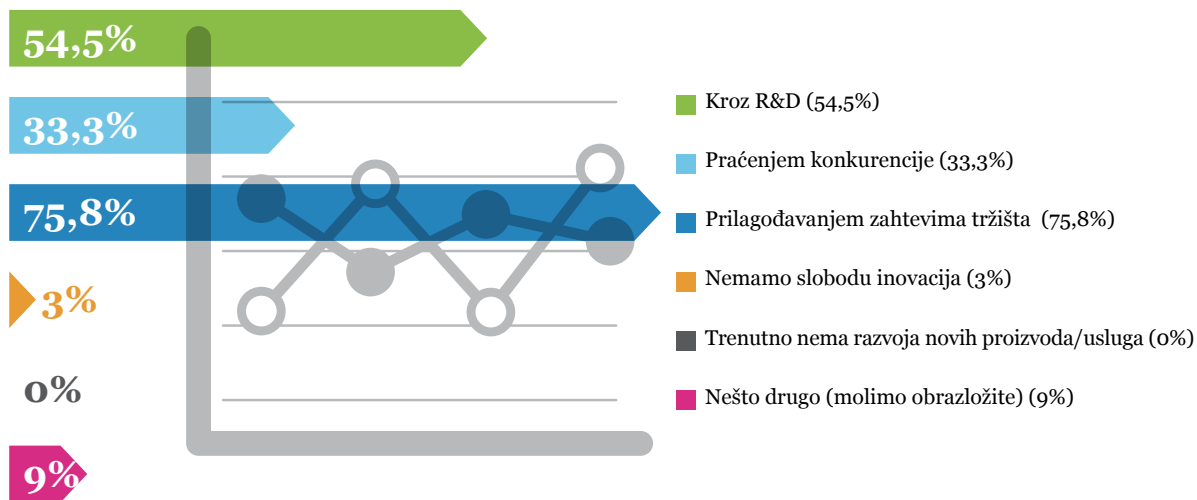
Inovacije, kao i unapređenje kvaliteta i davanje različitih pogodnosti klijentima su strategije koje rukovodioci u Srbiji primenjuju u plasmanu proizvoda/usluga na tržište.

10. Koju strategiju primenjujete u plasmanu proizvoda/usluga vaše kompanije na tržište?

Više od tri četvrtine ispitanika se slaže da je prilagođavanje zahtevima tržišta najbolji način uticaja na razvoj novih proizvoda/usluga.

11. Na koji način utičete na razvoj novih proizvoda/usluga?

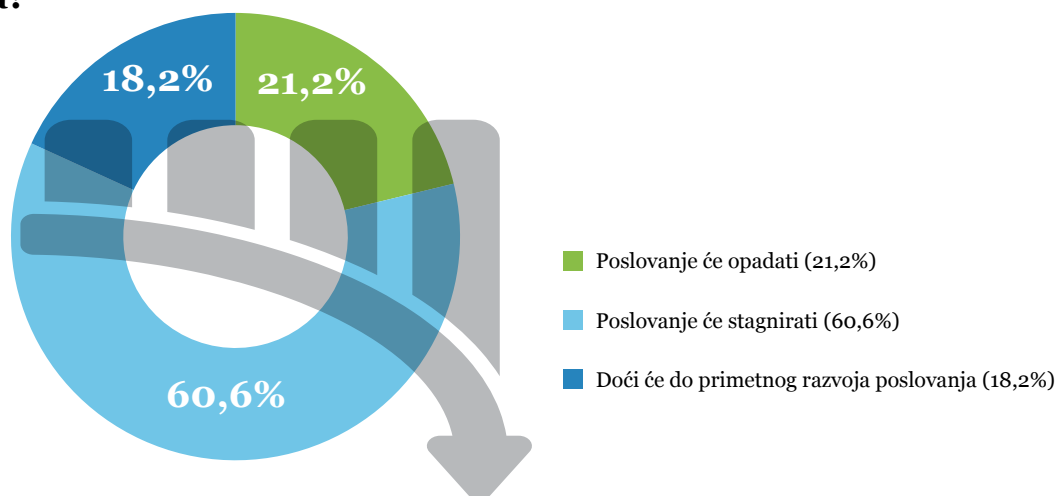

Komentari:

- Stvaranjem ambijenta koje karakteriše makroekonomska stabilnost i izvesnost.
- Sve počinje od sposobnosti da prepoznate poslovnu mogućnost. To se dešava kod potrebe krajnjeg kupca. Tek tada treba dati R&D-ju domaći zadatak za razvoj.
- Koristimo ekspertizu unutar naše evropske grupe i prilagođavamo je lokalnom.

Nažalost predviđanja o tekućoj godini nisu suviše optimistična i očekuje se stagnacija.

12. Kakva predviđanja imate za tržište Srbije u narednih godinu dana?

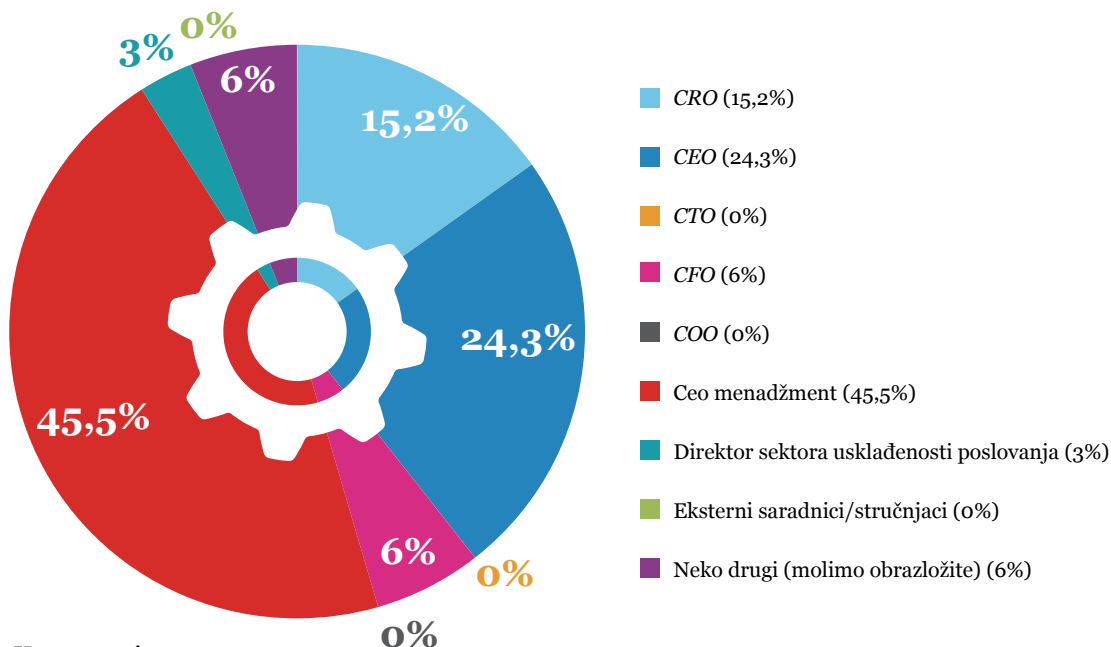
Komentari:

- Ako reforme budu ozbiljno sprovedene mora doći do preusmeravanja novčanih tokova od potrošnje prema investicijama, a to će uticati na naš biznis.

Upravljanje rizikom

U najvećem broju kompanija ceo menadžment tim je zadužen za upravljanje rizicima, a u manjem broju CEO.

13. Ko je odgovoran za upravljanje rizicima u vašoj kompaniji?

Komentari:

- CCO, Chief Controlling Officer.

- Board of directors. Svako planira rizike u domenu svoje odgovornosti. Posle se kroz internu diskusiju dogovorimo šta treba da ulazi u godišnje budžetsko planiranje (P&L).

Your Leadership Partner

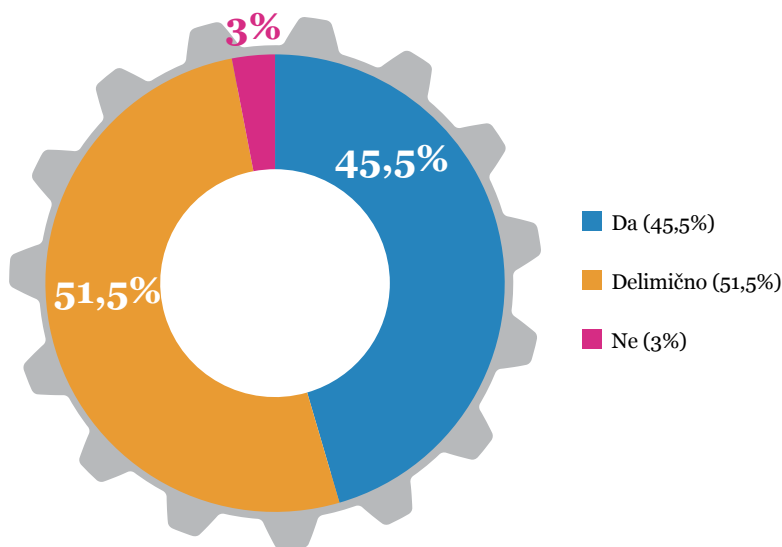
Više od polovine ispitanika najčešće se u poslovanju susreće sa makroekonomskim rizicima. Ističu se i nepoštovanje pravne regulative, kao i mikroekonomski rizici.

14. Sa kojim rizicima se najčešće susrećete u poslovanju?

Apsolutna većina ispitanika je u potpunosti ili delimično zadovoljna reagovanjem/strategijom reagovanja kompanije na rizične situacije.

15. Da li ste zadovoljni brzinom reagovanja/strategijom reagovanja vaše kompanije na rizične situacije?

Komentari:

- Unapređujemo procese i usvojene kontrole, shvatamo to kao kontinuirani proces.
- Da bi bili efikasni potrebno je tačno odmeriti vreme, vrstu i nivo angažovanja, a ponekad nije moguće tačno proceniti sva tri elementa poslovne odluke.
- Ne zavisi od mene.

16. Koja od mera upravljanja rizicima u vašoj kompaniji bi mogla da bude drugačija?

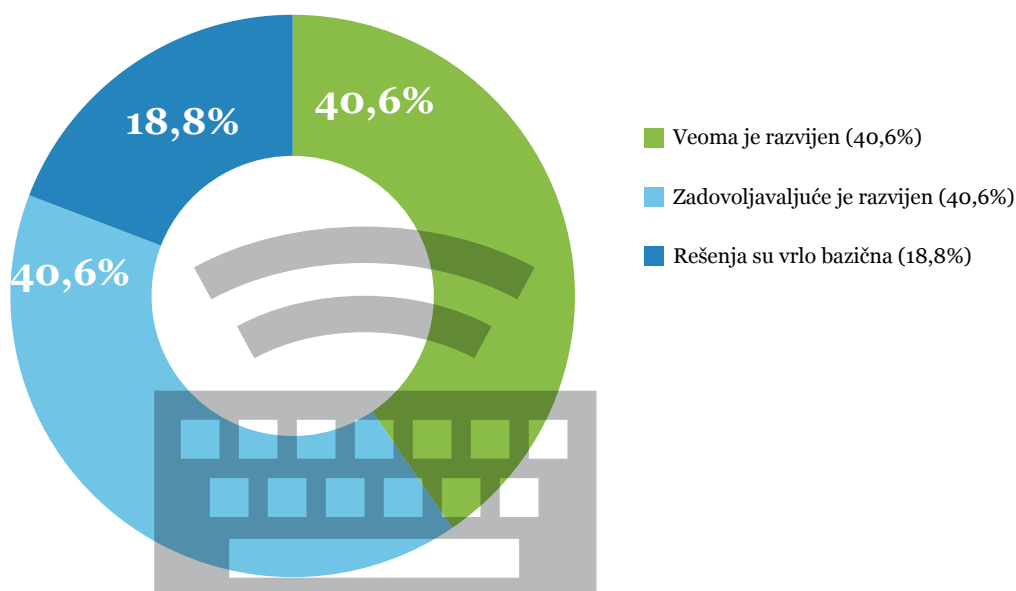
Komentari:

- Sama procena rizika mora biti značajno unapređena.
- Povećanje prosečne količine znanja u sistemu.
- Više lokalne fleksibilnosti.
- Zadovoljni smo.
- Manje pritiskanja za provere pri ulasku u posao sa novim klijentom, to koči posao.
- Mere profitabilnosti, upravljanje troškovima sirovih materija.
- IT.
- Svest o rizicima.

MIS (Management Information System)

Mišljenje o razvijenosti MIS-a u kompanijama ispitanika je podeljeno. U nešto manje od petine kompanija postoje samo bazična rešenja.

17. U kojoj meri je MIS razvijen u vašoj kompaniji?

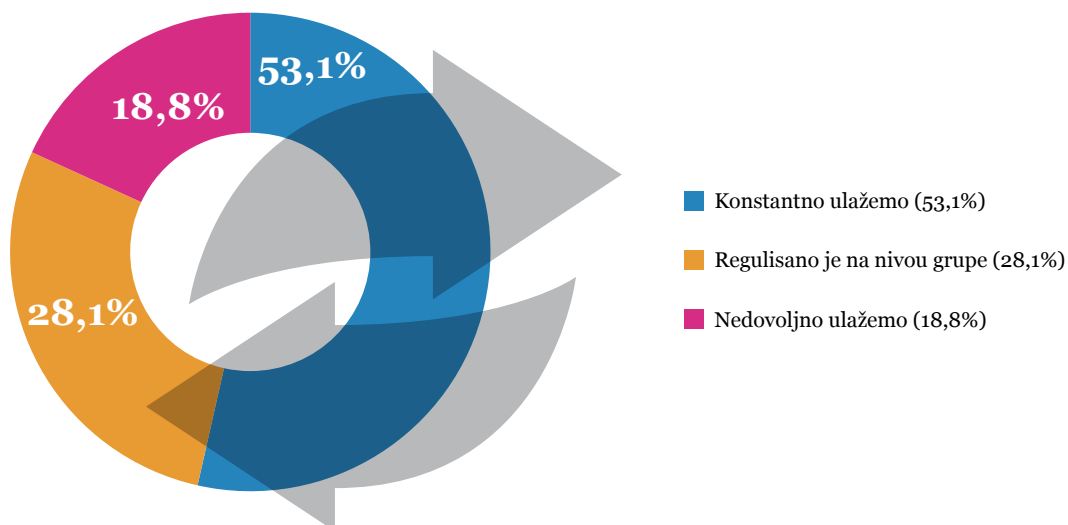
Komentari:

- Dobijamo pravovremene, automatski generisane izveštaje, sa dovoljnom dubinom informacija.

Your Leadership Partner

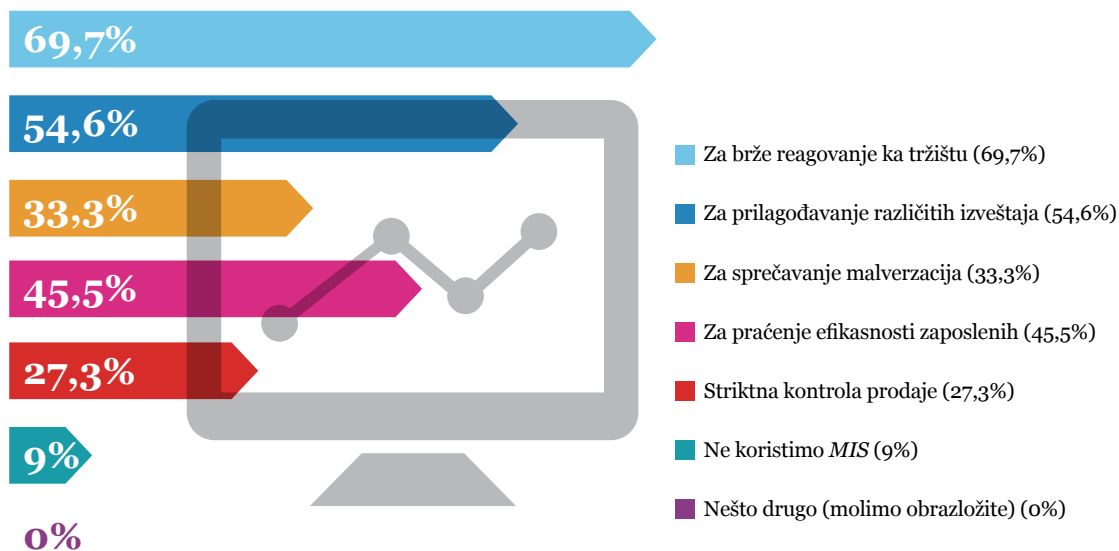
U više od polovine kompanija iz kojih dolaze ispitanici postoje konstantna ulaganja u *MIS*.

18. U kojoj meri ulažete u *MIS* u vašoj kompaniji?

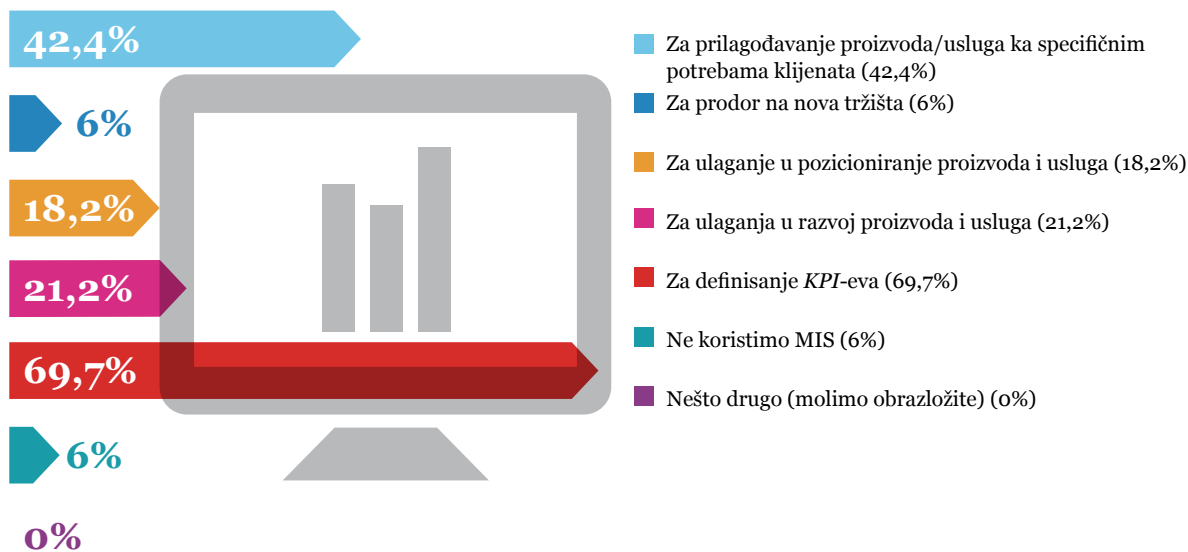
Brže reagovanje ka tržištu, prilagođavanje različitih izveštaja i praćenje efikasnosti zaposlenih, su mogućnosti *MIS*-a koje ispitanici najviše cene kada je donošenje operativnih odluka u pitanju.

19. Za koje operativne odluke se *MIS* pokazao kao najefikasniji?

Kada su strateške odluke u pitanju *MIS* se pokazao najefikasnijim za definisanje *KPI*-eva, ali i za prilagođavanje proizvoda/usluga ka specifičnim potrebama klijenata.

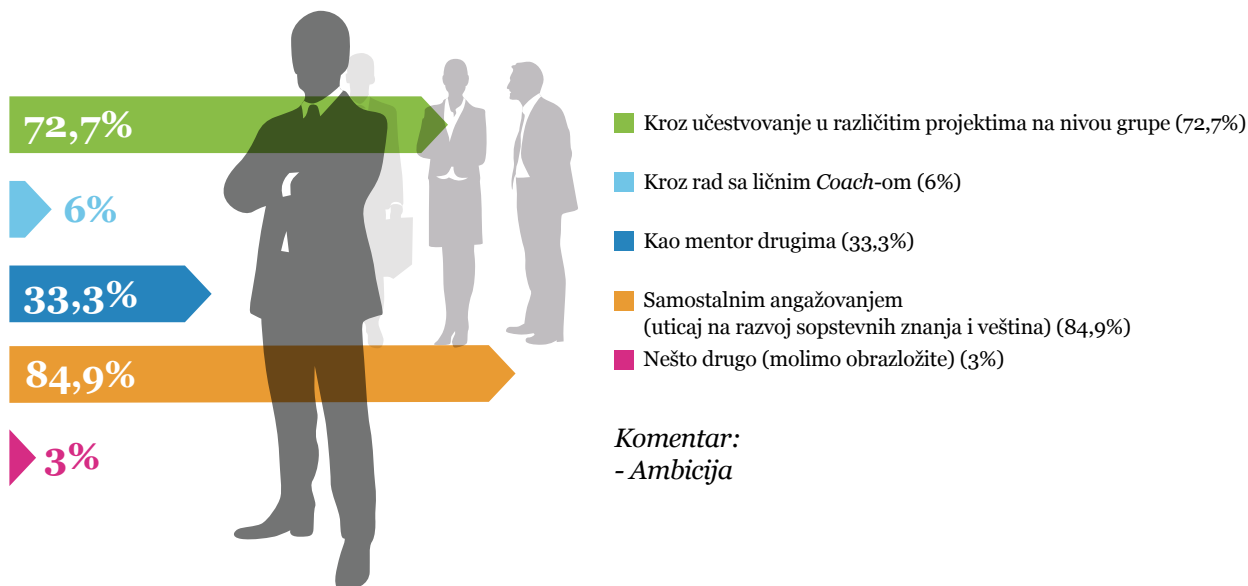
20. Za koje strateške odluke se *MIS* pokazao kao najefikasniji?

Lični razvoj

Većina Generalnih direktora u Srbiji smatra da je samostalno angažovanje najzaslužnije za njihov napredak na trenutnoj poziciji, a prati ga učestvovanje u različitim projektima na nivou grupe. Nismo sigurni da li to znači da nema dovoljno brige o razvoju čelnih ljudi kompanija ili je inicijativa na samostalnom razvoju ono što je glavni pokretač u usavršavanju.

21. Na koji način smatrate da ste najviše napredovali na trenutnoj poziciji?

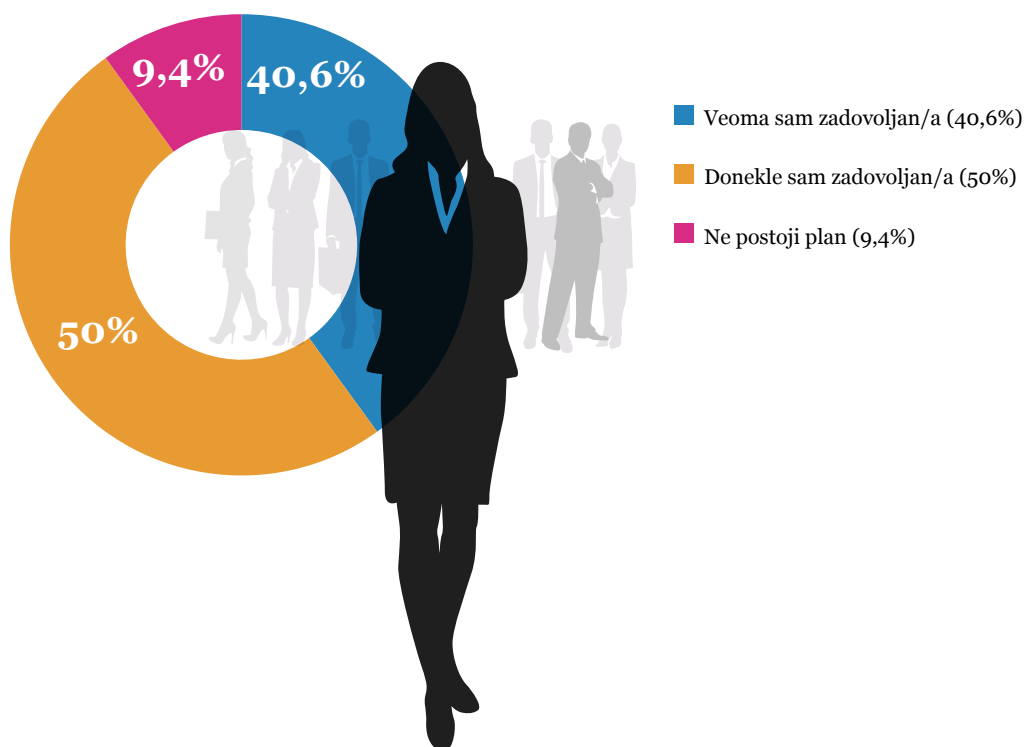

Your Leadership Partner

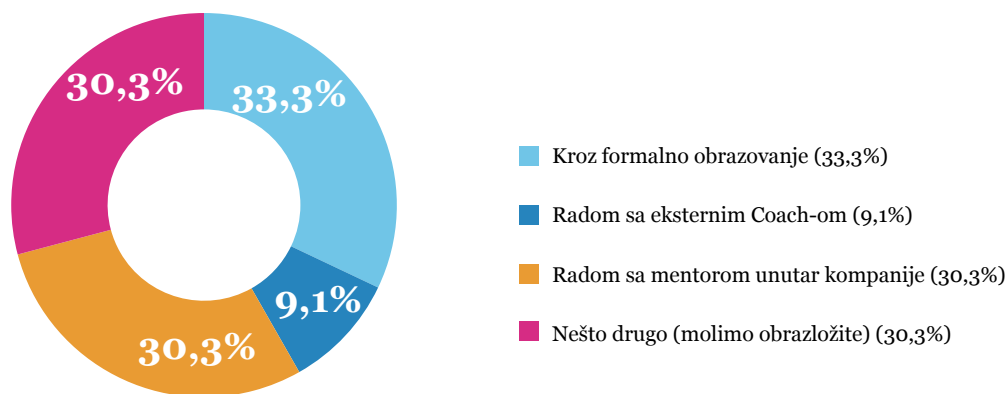
Preko 90% ispitanika ima plan za razvoj karijere i zadovoljni su njime.

22. Koliko ste zadovoljni planom za razvoj vaše karijere?

Formalno obrazovanje se za nijansu istaklo kao najčešći način razvoja veština rukovodilaca, a prati ga rad sa mentorom unutar kompanije.

23. Na koji način razvijate svoje veštine?

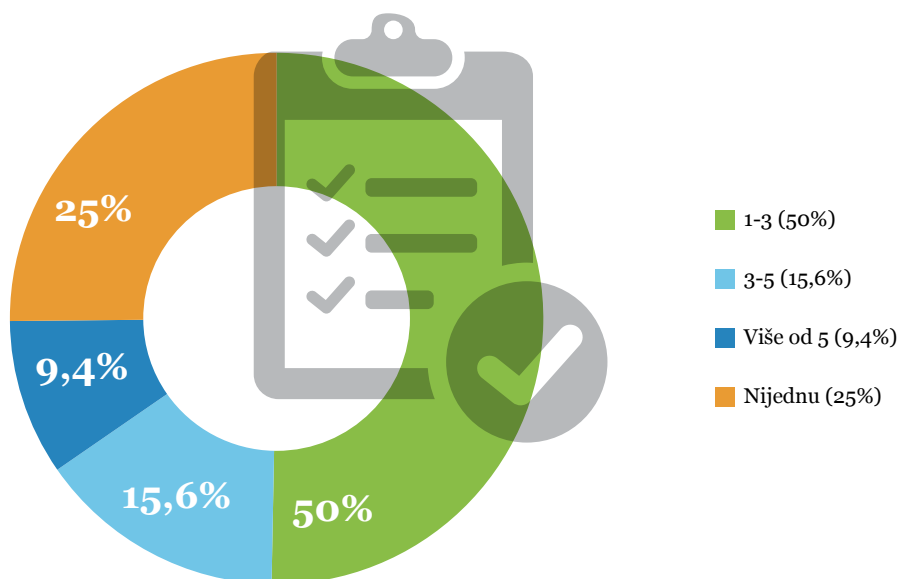

Komentari:

- Konstantim učenjem kroz praksu.
- Svoje veštine razvijam samostalno, koristeći literaturu, časopise i slično.
- Konstantno neformalno obrazovanje.
- Praksom u poslu.
- Radom na najrazličitijim projektima i u najrazličitijim timovima.
- Samostalno radim na razvijanju svojih veština.
- Ličnim trudom, praćenje trendova, kursevi...
- Kroz posao.
- Obuka kroz posao.
- Radoznalost i emocionalna inteligencija.

Polovina ispitanika je prošla između jedne i tri obuke u protekloj godini.

24. Koliko ste obuka pohađali u prethodnih godinu dana?

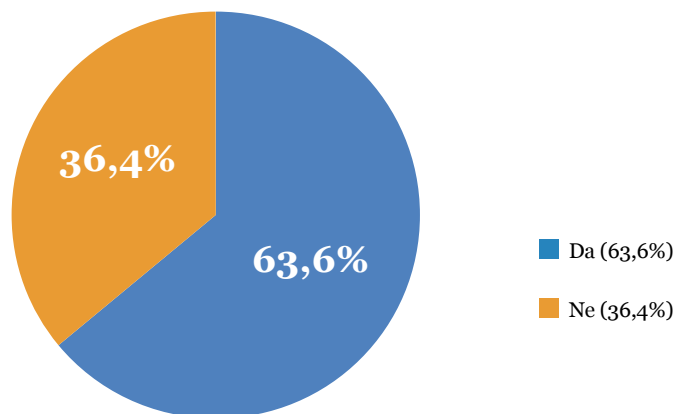

Komentar:

- Nijednu formalnu, ali konstantno neformalno.

Većina ispitanika je imala formalnu ocenu rada u protekloj godini.

25. Da li ste imali formalnu ocenu rada u poslednjih godinu dana?

Komentari:

- Performance appraisal je statutarni deo performance management-a u našoj kompaniji i primenjuje se na svakog zaposlenog, jednom godišnje, u skladu sa politikom MBO (management by objectives) koji se utvrđuju na početku fiskalne godine.*
- Ja sam direktor i suvlasnik.*
- Formalna ocena rada ne postoji na mom hijerarhijskom nivou.*

Your Leadership Partner

O Stanton Chase-u

Stanton Chase International je međunarodna specijalizovana *executive search* kompanija, koja koristeći ekspertizu svojih konsultanata nudi klijentima vrhunsku uslugu pronalaženja i procene najviših rukovodećih kadrova. Ono što nas čini posebnim je naše poznavanje svet-skih, regionalnih i lokalnih kretanja na tržištu radne snage (kadrova), kao i pristup kandidima iz svih zemalja sveta. Stanton Chase International je firma sa potpuno integrisanim sistemom od 72 kancelarije u 43 države sveta. Prema poslednjim istraživanjima u ovoj industriji, kompanija je rangirana među vodećih 10 međunarodnih *executive search* konsultantskih firmi po veličini, brzini razvoja i reputaciji. Među svojim klijentima firma je naročito cenjena zbog izuzetnog kvaliteta svog poslovanja, pre svega zbog uspešne poslovne procene u komplikovanom procesu pronalaženja i odabira vrhunskih rukovodećih kadrova.

Beogradska kancelarija Stanton Chase-a je na srpskom tržištu prepoznata kao kompanija koja pruža usluge najjeminentnijim lokalnim i međunarodnim kompanijama, efikasno i na vreme, još od svog osnivanja 2005. godine. Naše iskustvo u celom regionu i različitim industrijama, kao i usluga u skladu sa zapadnim standardima čine nas kompetentnim i dugoročnim partnerom kako na srpskom, tako i na tržištima bivših Jugoslovenskih republika – Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Makedonije. Ekspertizu našeg tima dokazuju uspešni projekti na svim hijerarhijskim nivoima, a karakterišu nas i rešenja prilagođena potrebama klijenata i posvećenost svakom projektu.

Danas je Stanton Chase Beograd pozicioniran među vodeće *executive search* kompanije u Srbiji

Naš tim sačinjavaju konsultanti i istraživači specijalizovani za određene grane industrije. Posebno želimo da istaknemo da su naši konsultanti sticali znanja, veštine i iskustva radeći na rukovodećim pozicijama u industrijama za koje su specijalizovani.

Naša specijalizacija

Mi pružamo sektorsku stručnost u devet dinamičnih oblasti:

- Industrija
- Tehnologije (*IT* & Telekomunikacije)
- Roba široke potrošnje
- Farmaceutska industrija
- Finansije
- Profesionalne usluge
- Logistika i transport
- Prirodni resursi i energija
- Vladine ustanove, obrazovni i neprofitni sektor

Korišćenjem najsavremenije metodologije za procenu kompetenci i profila ličnosti (*on-line* psihometrijski testovi i strateške vežbe u formi poslovnih simulacija) obezbeđujemo uspešnu i brzu ocenu najboljih kandidata relevantnih za projektni zadatak.

Dodatne usluge

- Interne procene zaposlenih
- *Coaching*
- Restruktuiranje firme

STANTON CHASE

Bulevar oslobođenja 75, 11000 Beograd
+381 11 3973676
www.stantonchase.com

www.stantonchase.com

